

Bruxelles, den 30. juni 2023
(OR. en)

11141/23

ECOFIN 666
UEM 200
SOC 492
EMPL 343
COMPET 687
ENV 766
EDUC 279
RECH 311
ENER 402
JAI 912
GENDER 143
ANTIDISCRIM 137
JEUN 181
SAN 418

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanters Komité/Rådet
Tidl. dok. nr.:	9835/1/23 REV 1
Komm. dok. nr.:	COM(2023) 611 final
Vedr.:	RÅDETS HENSTILLING om Kroatiens nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Kroatiens stabilitetsprogram for 2023

Hermed følger til delegationerne ovennævnte udkast til Rådets henstilling som drøftet af Rådet og Det Europæiske Råd på grundlag af Kommissionens henstilling COM(2023) 611 final.

RÅDETS HENSTILLING

af ...

om Kroatiens nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Kroatiens stabilitetsprogram for 2023

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241², der oprettede genopretnings- og resiliensfaciliteten ("faciliteten"), trådte i kraft den 19. februar 2021. Faciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester bidrager faciliteten til den økonomiske og inklusive genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige og væksthæmende reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Det maksimale finansielle bidrag for hver medlemsstat inden for rammerne af faciliteten blev i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 ajourført den 30. juni 2022.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

- (2) Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023, som markerede starten på det europæiske semester 2023 for samordning af de økonomiske politikker. Det Europæiske Råd godkendte den 23. marts 2023 prioriteterne i den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023, som er centreret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011³ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2023, hvori Kroatien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, som kan være påvirket eller kan være i risiko for at blive påvirket af ubalancer, og for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen tillige en udtalelse om Kroatiens udkast til budgetplan 2023. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet og et forslag til den fælles rapport om beskæftigelsen 2023, der analyserer gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet⁴ ("henstillingen om euroområdet fra 2023") den 16. maj 2023 og den fælles rapport om beskæftigelsen den 13. marts 2023.
- (3) Selv om Unionens økonomier udviser bemærkelsesværdig modstandsdygtighed, har den geopolitiske kontekst fortsat en negativ indvirkning. Unionen står last og brast med Ukraine og har i sin økonomiske og socialpolitiske dagsorden fokus på dels at mindske de negative konsekvenser af energichok for både sårbare husholdninger og virksomheder på kort sigt, dels at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre den grønne og den digitale omstilling, støtte bæredygtig og inklusiv vækst, sikre makroøkonomisk stabilitet og øge modstandsdygtigheden på mellemlang sigt. Der fokuseres i høj grad også på at øge Unionens konkurrenceevne og produktivitet.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁴ Rådets henstilling af 16. maj 2023 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C 180 af 23.5.2023, s. 1).

- (4) Den 1. februar 2023 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen "En industriplan for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder" ("industriplanen for den grønne pagt"). Målet med industriplanen for den grønne pagt er at øge konkurrenceevnen for Unionens nettonulindustri og støtte den hurtige omstilling til klimaneutralitet. Planen supplerer den igangværende indsats under den europæiske grønne pagt og REPowerEU. Den har også til formål at skabe et gunstigere miljø for at øge Unionens produktionskapacitet inden for de nettonulteknologier og -produkter, der er nødvendige for at nå Unionens ambitiøse klimamål, og at sikre adgang til relevante kritiske råstoffer, herunder ved diversificering af forsyninger, korrekt udnyttelse af geologiske ressourcer i medlemsstaterne og maksimering af genanvendelsen af råstoffer. Industriplanen for den grønne pagt er baseret på fire søjler: forudsigelige og forenklede lovgivningsmæssige rammer, hurtigere adgang til finansiering, forbedring af færdigheder og åben handel med henblik på modstandsdygtige forsyningskæder. Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen en yderligere meddelelse med titlen "EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030", der er bygget op omkring ni gensidigt forstærkende indsatsområder og målet om at arbejde hen imod en vækstfremmende lovgivningsramme. I meddelelsen opstilles politiske prioriteter, der har til formål aktivt at sikre strukturelle forbedringer, målrettede investeringer og lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på Unionens og medlemsstaternes konkurrenceevne på lang sigt. Nedenstående henstillinger hjælper med at opfylde disse prioriteter.

- (5) I 2023 fortsætter det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker med at udvikle sig i overensstemmelse med gennemførelsen af faciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne indeholder foranstaltninger til at håndtere alle eller en betydelig del af de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020 og 2022 er fortsat yderst relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.
- (6) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435⁵ ("REPowerEU-forordningen"), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en hurtig udfasning af Unionens afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af Unionens energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringkapaciteten og energieffektiviteten. REPowerEU-forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at tilføje et nyt REPowerEU-kapitel til deres nationale genopretnings- og resiliensplaner for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene. Disse reformer og investeringer vil også bidrage til at øge konkurrenceevnen for Unionens nettonulindustri som skitseret i industriplanen for den grønne pagt og til at imødekomme de energirelaterede landespecifikke henstillinger, der blev udstedt til medlemsstaterne i 2022, og som måtte blive udstedt i 2023. Med REPowerEU-forordningen indføres der en ny kategori af ikketilbagebetalingspligtig finansiel støtte, der stilles til rådighed for medlemsstaterne til finansiering af nye energirelaterede reformer og investeringer inden for rammerne af deres genopretnings- og resiliensplaner.

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

- (7) Den 8. marts 2023 vedtog Kommissionen en meddelelse om finanspolitiske retningslinjer for 2024 ("meddelelsen af 8. marts 2023"). Den har til formål at støtte udarbejdelsen af medlemsstaternes stabilitets- og konvergensprogrammer og dermed styrke den politiske samordning. Kommissionen mindede om, at stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul deaktiveres ved udgangen af 2023. Den opfordrede til i 2023 og 2024 at føre en finanspolitik, der sikrer en holdbar gæld på mellemlang sigt og øger den potentielle vækst på en bæredygtig måde, og opfordrede medlemsstaterne til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer for 2023 at redegøre for, hvordan deres finanspolitiske planer vil sikre, at traktatens referenceværdi på 3 % af bruttonationalproduktet (BNP) overholdes, og at gælden nedbringes troværdigt og konstant eller holdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Kommissionen opfordrede også medlemsstaterne til at udfase de nationale finanspolitiske foranstaltninger, der er indført for at beskytte husholdninger og virksomheder mod energiprischokket, begyndende med de mindst målrettede. Den præciserede, at hvis det bliver nødvendigt at forlænge støtteforanstaltninger på grund af et fornyet pres på energipriserne, bør medlemsstaterne i højere grad målrette sådanne foranstaltninger mod sårbare husholdninger og virksomheder. Kommissionen anførte, at de finanspolitiske henstillinger skulle kvantificeres og differentieres. De finanspolitiske henstillinger ville desuden som foreslået i Kommissionens meddelelse af 9. november 2022 om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU blive formuleret på grundlag af de primære nettoudgifter. Den henstillede, at alle medlemsstaterne fortsat beskytter nationalt finansierede investeringer og sørger for at anvende midlerne fra faciliteten og andre EU-midler effektivt, navnlig i lyset af målsætningerne for den grønne og den digitale omstilling og om øget modstandsdygtighed. Kommissionen påpegede, at den i overensstemmelse med de gældende regler vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023.

- (8) Den 26. april 2023 fremsatte Kommissionen lovgivningsforslag med henblik på at gennemføre en omfattende reform af reglerne for økonomisk styring i Unionen. Hovedformålet med forslagene er at styrke holdbarheden af den offentlige gæld og fremme bæredygtig og inklusiv vækst i alle medlemsstater gennem reformer og investeringer. I sine forslag sigter Kommissionen mod at øge nationalt ejerskab, forenkle rammen og i højere grad fokusere på den mellemlange bane, i kombination med en stærkere og mere sammenhængende håndhævelse. Ifølge Rådets konklusioner af 14. marts 2023 om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU er det hensigten at afslutte lovgivningsarbejdet i 2023.
- (9) Den 14. maj 2021 indgav Kroatien sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til nævnte forordning. Den 28. juli 2021 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af vurderingen af Kroatiens genopretnings- og resiliensplan⁶. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har vedtaget en afgørelse om, at Kroatien på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.
- (10) Den 28. april 2023 forelagde Kroatien sit nationale reformprogram for 2023 og sit stabilitetsprogram for 2023 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1466/97. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Det nationale reformprogram for 2023 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Kroatiens halvårslige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.

⁶ ST 10687/2021 INIT; ST 10687/2021 ADD 1.

- (11) Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Kroatien 2023. Heri foretages der en vurdering af Kroatiens fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2022, og der gøres status over Kroatiens gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til de udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Kroatiens fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.
- (12) Ifølge data valideret af Eurostat vendte Kroatiens offentlige saldo fra et underskud på 2,5 % af BNP i 2021 til et overskud på 0,4 % i 2022, mens den offentlige gæld faldt fra 78,4 % af BNP ved udgangen af 2021 til 68,4 % ved udgangen af 2022.
- (13) Den offentlige saldo er blevet påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. I 2022 omfattede sådanne finanspolitiske indtægtsreducerende foranstaltninger nedsættelse af moms og punktafgifter, mens sådanne finanspolitiske udgiftsførøgende foranstaltninger omfattede energiprislofter, kvoter til sårbare forbrugere, støtteordninger for virksomheder og social bistand til pensionister og sårbare husholdninger. Kommissionen anslår nettobudgetomkostningerne ved disse foranstaltninger til 1,6 % af BNP i 2022. Den offentlige saldo er også blevet påvirket af budgetomkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine, som anslås til 0,1 % af BNP i 2022. Samtidig faldt de anslåede omkostninger til midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen til 0,1 % af BNP i 2022 fra 1,3 % i 2021.

- (14) Den 18. juni 2021 henstillede Rådet, at Kroatien i 2022⁷ fastholdt en understøttende finanspolitisk kurs, som omfattede finanseffekten fra faciliteten, og opretholdt nationalt finansierede investeringer. Rådet henstillede desuden, at Kroatien skulle holde væksten i de nationalt finansierede løbende udgifter under kontrol.
- (15) Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs⁸ i 2022 stort set neutral svarende til +0,2 % af BNP, hvilket var passende i en situation med høj inflation⁹. I overensstemmelse med Rådets henstilling fortsatte Kroatien med at støtte genopretningen med investeringer, der skal finansieres ved hjælp af faciliteten. Udgifter finansieret med tilskud under faciliteten og andre EU-midler beløb sig til 2,6 % af BNP i 2022 (2,7 % af BNP i 2021). Nationalt finansierede investeringer indebar et kontraktivt bidrag på 0,6 procentpoint¹⁰ til finanspolitikken¹¹. Kroatien bevarede derfor ikke nationalt finansierede investeringer, hvilket ikke er i overensstemmelse med Rådets henstilling. Samtidig indebar væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) et stort set neutralt bidrag på 0,1 procentpoint til finanspolitikken. Kroatien har derfor i tilstrækkelig grad holdt væksten i nationalt finansierede løbende udgifter under kontrol.

⁷ Rådets henstilling af 18. juni 2021 med Rådets udtalelse om Kroatiens konvergensprogram for 2021 (EUT C 304 af 29.7.2021, s. 48).

⁸ Den finanspolitiske kurs bestemmes som ændringen i primære udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden), idet der ses bort fra kriserelaterede midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen, mens udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra faciliteten og andre EU-midler medtages, i forhold til den potentielle vækst på mellemlang sigt. Yderligere oplysninger findes i tekstboks 1 i de finanspolitiske statistiske tabeller.

⁹ Kroatien oplevede også en kraftig vækst i realt BNP i 2022.

¹⁰ Nationalt finansierede investeringer havde et kontraktivt bidrag til den finanspolitiske kurs på grund af et fald i de lokale myndigheders investeringsudgifter.

¹¹ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et ekspansivt bidrag på 0,5 procentpoint af BNP. Dette skyldtes til dels en engangsomkostning i forbindelse med en international voldgiftssag.

- (16) Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne i stabilitetsprogrammet for 2023, er gunstigere end Kommissionens forårsprognose 2023 for 2023 og i tråd med det derefter. Regeringen forventer en realvækst i BNP på 2,2 % i 2023 og 2,6 % i 2024. Til sammenligning forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 en lavere realvækst i BNP på 1,6 % i 2023 og 2,3 % i 2024, hvilket primært tilskrives mere konservative skøn over husholdningernes og det offentlige forbrug samt de samlede investeringer.
- (17) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventer regeringen, at den offentlige saldo vil falde til et underskud på 0,7 % af BNP i 2023. Forværringen i 2023 afspejler hovedsagelig den forsinkede effekt af inflationen på de offentlige udgifter, navnlig gennem indekseringsmekanismerne for offentlige lønninger, pensioner og sociale ydelser. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 ventes den offentlige gældskvote at falde fra 68,4 % ved udgangen af 2022 til 62,6 % ved udgangen af 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der et offentligt underskud på 0,5 % af BNP i 2023. Dette er stort set i overensstemmelse med det underskud, der blev fremskrevet i stabilitetsprogrammet for 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 vil den offentlige gældskvote udgøre 63,0 % ved udgangen af 2023.

(18) Den offentlige saldo i 2023 ventes fortsat at blive påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. De består af foranstaltninger, der blev forlænget fra 2022, herunder på indtægtssiden: nedsættelse af moms og punktafgifter og på udgiftssiden: energiprislofter, kvoter til sårbare forbrugere, støtteordninger for virksomheder og social bistand til pensionister og sårbare husholdninger. Nettobudgetomkostningerne ved støtteforanstaltningerne forventes ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at ligge på 1,5 % af BNP i 2023¹². De fleste foranstaltninger i 2023 synes ikke at være rettet mod de mest sårbare husholdninger eller virksomheder og bevarer ikke prissignalet som middel til at reducere energiefterspørgslen og øge energieffektiviteten. Som følge heraf anslås størrelsen af de målrettede støtteforanstaltninger, der skal tages i betragtning ved vurderingen af efterlevelsen af Rådets henstilling af 12. juli 2022¹³, i Kommissionens forårsprognose 2023 til 0,2 % af BNP i 2023 (sammenlignet med 0,3 % af BNP i 2022). Budgetomkostningerne til midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine forventes at forblive stabile i forhold til 2022.

¹² Dette tal angiver de årlige budgetomkostninger ved sådanne foranstaltninger, inkl. løbende indtægter og udgifter samt, hvis det er relevant, investeringsforanstaltninger.

¹³ Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Kroatiens nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Kroatiens konvergensprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 88).

- (19) I sin henstilling af 12. juli 2022 henstillede Rådet, at Kroatien træffer foranstaltninger med henblik på i 2023 at sikre, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter er i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs¹⁴, under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Samtidig bør Kroatien være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Det blev også henstillet til Kroatien at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende faciliteten og andre EU-midler.

¹⁴ På grundlag af Kommissionens forårsprognose 2023 anslås den potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt (gennemsnit over 10 år) i Kroatien, som anvendes til at måle den finanspolitiske kurs, nominelt til 10,3 %.

(20) I Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den finanspolitiske kurs i 2023 at være ekspansiv (-1,0 % af BNP) i en situation med høj inflation. Dette følger en generelt neutral finanspolitisk kurs i 2022 (+0,2 % af BNP). Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) ventes i 2023 at indebære et ekspansivt bidrag på 0,4 % af BNP til finanspolitikken. Dette omfatter de reducerede omkostninger til målrettede støtteforanstaltninger for de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, med 0,1 % af BNP. Det ekspansive bidrag fra nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter skyldes derfor ikke den målrettede støtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for energiprisstigninger, og til personer på flugt fra Ukraine. Den ekspansive vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) skyldes også opretholdelsen af ikkemålrettede energiforanstaltninger, permanente stigninger i den offentlige sektors lønninger og sociale ydelser og lavere momssatser på andre produkter end energiprodukter. Alt i alt er den forventede vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter ikke i overensstemmelse med Rådets henstilling af 12. juli 2022. Udgifter finansieret med tilskud under faciliteten og andre EU-midler beløber sig til 3,1 % af BNP i 2023, mens nationalt finansierede investeringer yder et ekspansivt bidrag til finanspolitikken på 0,7 procentpoint¹⁵. Kroatien planlægger derfor at finansiere yderligere investeringer gennem faciliteten og andre EU-midler, på samme måde som nationalt finansierede investeringer ventes fastholdt. Landet planlægger at finansiere offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed såsom energireovering af bygninger, digitalisering af den offentlige forvaltning, investeringer i digital diagnostik og digitalt udstyr på hospitaler og støtte til den grønne og den digitale omstilling i erhvervslivet, som finansieres af faciliteten og andre EU-midler.

¹⁵ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et kontraktivt bidrag på 0,5 procentpoint af BNP. Dette skyldes til dels en basiseffekt af højere udgifter i 2022 som følge af en engangsforanstaltning, mens der i 2023 forventes en reduktion af overførslerne til forsyningsselskaber.

- (21) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes det offentlige underskud at stige til 1,5 % af BNP i 2024. Stigningen i 2024 afspejler hovedsagelig højere kapitaludgifter og en stadig forholdsvis høj indeksering af lønninger, pensioner og udgifter til social bistand. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes den offentlige gældskvote at falde til 59,8 % ved udgangen af 2024. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 et offentligt underskud på 1,3 % af BNP i 2024. Dette er stort set i overensstemmelse med det underskud, der blev fremskrevet i stabilitetsprogrammet for 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der en højere offentlig gældskvote på 61,8 % ved udgangen af 2024, idet forskellen i forhold til fremskrivningerne i stabilitetsprogrammet for 2023 i vid udstrækning kan forklares ved nævnereffekten (forskellen i det nominelle BNP i 2024) og i mindre grad forskellige antagelser vedrørende stock-flow-tilpasningen.
- (22) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 skal de fleste energistøtteforanstaltninger udfases i 2024. Kommissionen forventer på nuværende tidspunkt nettoomkostninger ved energistøtteforanstaltninger svarende til 0,2 % af BNP i 2024. Disse skøn er baseret på antagelsen om, at der ikke sker nye stigninger i energipriserne.

- (23) Ifølge forordning (EF) nr. 1466/97 skal der ske en årlig forbedring af den strukturelle budgetsaldo i retning af den mellemfristede budgetmålsætning med 0,5 % af BNP som benchmark¹⁶. Under hensyntagen til den finanspolitiske holdbarhed, vil en forbedring af den strukturelle saldo på mindst 0,3 % af BNP i 2024 ifølge Kommissionen være hensigtsmæssig. For at sikre en sådan forbedring, og i overensstemmelse med Kommissionens metode, bør væksten i de nationalt finansierede primære nettoudgifter¹⁷ i 2024 ikke overstige 5,1 %, som det fremgår af henstillingen. Samtidig bør de resterende energistøtteforanstaltninger (som Kommissionen i øjeblikket anslår til 1,5 % af BNP i 2023) udfases, såfremt udviklingen på energimarkedet tillader det, og idet der startes med de mindst målrettede foranstaltninger, og de deraf følgende besparelser bør anvendes til at nedbringe det offentlige underskud. Ifølge Kommissionens skøn vil dette føre til en stigning i de primære nettoudgifter under den anbefalede maksimale vækstrate for 2024. Desuden er væksten i 2023 i nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 ikke i overensstemmelse med Rådets henstilling af 12. juli 2022. Hvis dette bekræftes, vil en lavere vækst i de primære nettoudgifter i 2024 være hensigtsmæssig.
- (24) Under antagelse af en uændret politik vil de nationalt finansierede primære nettoudgifter ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 stige med 6,8 % i 2024, hvilket er over den anbefalede vækstrate. Den tilpasning, der forventes ifølge Kommissionens forårsprognose 2023, er mindre end besparelserne ved en fuldstændige udfasning af energistøtteforanstaltningerne, hvilket skyldes en stigning i dynamikken med hensyn til kapital, løn og socialudgifter.

¹⁶ Ifølge artikel 5 i forordning (EF) nr. 1466/97 kræves også en tilpasning på mere end 0,5 % af BNP for medlemsstater med en offentlig gæld på over 60 % af BNP eller med mere udtalte risici for gældsholdbarheden.

¹⁷ Ved primære nettoudgifter forstås nationalt finansierede udgifter eksklusive diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden og renteudgifter samt konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter.

- (25) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes de offentlige investeringer at forblive stabile på 4,6 % af BNP mellem 2023 og 2024. I stabilitetsprogrammet for 2023 henvises der til reformer og investeringer, der forventes at bidrage til finanspolitisk holdbarhed og bæredygtig og inklusiv vækst. Disse omfatter reformer (sundheds- og velfærdssektoren, forbedring af forvaltningen af statsejede virksomheder, forbedring af loven om finanspolitisk ansvarlighed) og investeringer (transport- og vandinfrastruktur, energirenovering af flerfamiliehuse, investeringer i grøn og digital omstilling samt uddannelsesinfrastruktur), som for det meste også er en del af genopretnings- og resiliensplanen.
- (26) Stabilitetsprogrammet for 2023 udstikker en mellemfristet finanspolitisk kurs frem til 2026. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes det offentlige underskud at falde til 0,8 % af BNP i 2025 og til 0,6 % i 2026. Det offentlige underskud ventes således at forblive under 3 % af BNP inden for programmets tidshorizont. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 ventes den offentlige gældskvote at falde fra 59,8 % ved udgangen af 2024 til 55,6 % ved udgangen af 2026. Den offentlige gældskvote forventes derfor at falde og forblive under 60 % i programperioden.

- (27) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og kriterium 2.2 i bilag V til nævnte forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Kroatien er godt i gang med at gennemføre sin genopretnings- og resiliensplan. Kroatien indgav to betalingsanmodninger svarende til 59 milepæle og mål i planen, hvilket resulterede i en samlet udbetaling på 1,4 mia. EUR. Kroatien forventes at forelægge en ændring af sin plan med et REPowerEU-kapitel samt yderligere foranstaltninger på andre områder, der skal finansieres af lånekomponenten. I overensstemmelse med artikel 14, stk. 6, i forordning (EU) 2021/241 tilkendegav Kroatien den 30. marts 2023, at landet havde til hensigt at anmode om 3 612 000 000 EUR i form af yderligere lånestøtte under faciliteten. Den hurtige medtagelse af det nye REPowerEU-kapitel i genopretnings- og resiliensplanen vil gøre det muligt at finansiere yderligere reformer og investeringer til støtte for Kroatiens strategiske mål på energiområdet og inden for den grønne omstilling. Det er fortsat vigtigt systematisk og på en effektiv måde at inddrage lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter for at sikre en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen samt af andre økonomipolitiske og beskæftigelsespolitiske tiltag, der går ud over denne plan, og således sikre et bredt ejerskab til den overordnede politiske dagsorden.
- (28) Kommissionen godkendte alle Kroatiens programmeringsdokumenter vedrørende samhørighedspolitikken i 2022. En hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, er afgørende for at opnå den grønne og den digitale omstilling og øge den økonomiske og sociale modstandsdygtighed samt for at sikre en afbalanceret territorial udvikling i Kroatien.

(29) Kroatien importerer ca. 53 % af den samlede energi, der forbruges hvert år, samtidig med at landet har et stort potentiale inden for vedvarende energi, navnlig fra sol, vind og geotermiske kilder. Halvdelen af landets elektricitet produceres af vandkraftværker; andelen af vindenergi er steget og nåede op på 14 %, mens andelen af solenergi er stadig kun 1 %. De vigtigste faktorer for at fremskynde udbredelsen af sol- og vindanlæg er strømliningen af godkendelsesprocedurerne og færdiggørelsen af den relevante lovgivningsmæssige ramme for at give producenter og egenforbrugere større retssikkerhed. Andre faktorer omfatter en betydelig opgradering af transmissionsnettet og udvidelse af det til den sydlige del af landet, hvor der hovedsagelig produceres vedvarende energikilder, samt indførelse af intelligent måling af små solcelleanlæg. Energiforbruget i boligsektoren er ret højt i Kroatien (35 % af det samlede energiforbrug) med 71 %, der er afhængige af gas til opvarmning. Revisionen og forenklingen af procedurerne for installation af solcelleanlæg i ejendomme med flere lejligheder samt den fremskyndede udrulning af varmepumper til opvarmning og køling er relevante foranstaltninger for energirenovering i byggesektoren. Andelen af vedvarende energikilder, der anvendes til transport, er lav (7 % i forhold til 2030-målet på 14 %), og det samme gælder jernbanetransport inden for passagertransport (2,5 % mod 8 % i Unionen). Modernisering af jernbaneinfrastrukturen og det rullende materiel og sikring af en øget udbredelse af nulemissionskøretøjer kan i høj grad bidrage til dekarboniseringen af transportsektoren. Kroatiens forbrug af naturgas er faldet med 22 % i perioden august 2022-marts 2023 sammenlignet med det gennemsnitlige gasforbrug i samme periode i de foregående 5 år, hvilket ligger over reduktionsmålet på 15 % fastlagt i Rådets forordning (EU) 2022/1369¹⁸. Kroatien kan fortsætte bestræbelserne på midlertidigt at reducere efterspørgslen efter gas indtil den 31. marts 2024 i henhold til Rådets forordning (EU) 2023/706¹⁹.

¹⁸ Rådets forordning (EU) 2022/1369 af 5. august 2022 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas (EUT L 206 af 8.8.2022, s. 1).

¹⁹ Rådets forordning (EU) 2023/706 af 30. marts 2023 om ændring af forordning (EU) 2022/1369 for så vidt angår forlængelse af efterspørgselsreduktionsperioden for foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas og styrkelse af rapporteringen og overvågningen af deres gennemførelse (EUT L 93 af 31.3.2023, s. 1).

- (30) Mangel på arbejdskraft og færdigheder i sektorer og erhverv, der er væsentlige for den grønne omstilling, herunder fremstilling, udbredelse og vedligeholdelse af nettonul teknologier, skaber flaskehalse i omstillingen til en nettonul økonomi. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og omfordeling af arbejdskraft. For at frigøre det uudnyttede arbejdskraftudbud er det nødvendigt, at disse foranstaltninger er tilgængelige, navnlig for enkeltpersoner og i de sektorer og regioner, der er mest berørt af den grønne omstilling. I 2022 blev der rapporteret om mangel på arbejdskraft i Kroatien for 31 erhverv, der krævede specifikke færdigheder eller viden med henblik på den grønne omstilling, herunder i anlægs- samt fremstillingssektoren (begge under EU-gennemsnittet).
- (31) Rådet har på baggrund af Kommissionens vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2023, og dets udtalelse²⁰ afspejles i henstilling 1.

²⁰ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

(32) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og deres kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, med henblik på at i) bevare gældsholdbarheden og afholde sig fra bred støtte til den samlede efterspørgsel i 2023, målrette de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde virkningerne af høje energipriser, bedre, og overveje passende måder at afvikle støtten på, efterhånden som energiprispresset mindskes; ii) opretholde et højt offentligt investeringsomfang og fremme private investeringer til støtte for den grønne og den digitale omstilling; iii) støtte en lønudvikling, der afbøder tabet af købekraft og samtidig begrænser anden runde-effekter på inflationen, forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikker yderligere og afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft; iv) forbedre erhvervsklimaet og sikre, at energistøtten til virksomheder er omkostningseffektiv, midlertidig og målrettet levedygtige virksomheder, og at den opretholder incitamentet til den grønne omstilling, samt v) bevare den makrofinansielle stabilitet og overvåge risici og samtidig fortsætte arbejdet med at fuldføre bankunionen. For Kroatien bidrager henstilling 1, 2 og 3 til gennemførelsen af den første, anden og tredje henstilling i henstillingen om euroområdet fra 2023,

HENSTILLER, at Kroatien i 2023 og 2024 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. afvikle de gældende energistøttenødforanstaltninger og bruge de deraf følgende besparelser til at nedbringe det offentlige underskud så hurtigt som muligt i 2023 og 2024; hvis nye stigninger i energipriserne nødvendiggør nye eller fortsatte støtteforanstaltninger, sikre, at sådanne støtteforanstaltninger er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og opretholder incitamentet til energibesparelser;

sikre en forsigtig finanspolitik, navnlig ved at begrænse den nominelle stigning i nationalt finansierede primære nettoudgifter i 2024 til højst 5,1 %²¹;

bevare nationalt finansierede offentlige investeringer og sikre en effektiv udnyttelse af tilskud under faciliteten og af andre EU-midler, navnlig for at fremme den grønne og den digitale omstilling;

fortsætte med at følge en mellemsigtet finanspolitisk strategi i perioden efter 2024 med gradvis og holdbar konsolidering kombineret med investeringer og reformer, der skaber større bæredygtig vækst, med henblik på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt;

2. fortsætte den konsekvente gennemførelse af sin genopretnings- og resiliensplan og hurtigt færdiggøre REPowerEU-kapitlet med henblik på uden ophold at påbegynde gennemførelsen heraf; gå videre med en hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i tæt komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen;

²¹ Dette skønnes at svare til en årlig forbedring af den strukturelle budgetsaldo på mindst 0,3 % af BNP i 2024 som beskrevet i betragtning 23.

3. reducere den samlede afhængighed af fossile brændstoffer ved at fremskynde udbredelsen af vedvarende energikilder, navnlig vind-, sol- og geotermiske kilder, ved at færdiggøre den ufuldstændige lovgivningsmæssige ramme, strømlinje de administrative procedurer for udstedelse af tilladelser, forenkle procedurerne for installation af vedvarende energikilder (f.eks. solcelleanlæg) i ejendomme med flere lejligheder og skabe større retssikkerhed; støtte kapacitet til produktion af vedvarende energi i lille målestok; yderligere opgradere eltransmissions- og distributionsnettene, navnlig ved at forbedre transmissionsforbindelserne mellem den nordlige og den sydlige del af landet og fremme udrulningen af intelligente målere; fremskynde gennemførelsen af energieffektivitetsforanstaltninger, herunder installation af varmepumper; mindske afhængigheden af fossile brændstoffer i transportsektoren ved at fremme bæredygtige løsninger, navnlig jernbanetransport og elektrificering af vejtransport; intensivere den politiske indsats med henblik på at tilvejebringe og erhverve de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for den grønne omstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den ...

På Rådets vegne

Formand
